

Handläggare
Kristina Ström
Telefon: 08-508 23 504

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2018-03-22

Rapport om hälso- och sjukvårdsindikatorer på Solberga och Kristallgårdens vård- och omsorgsboenden samt Älvsjö servicehus 2017

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner rapporten om hälso- och sjukvårdsindikatorer på Solberga och Kristallgårdens vård- och omsorgsboenden samt Älvsjö servicehus 2017 och lägger den till handlingarna.

Eva Frykler
Tillförordnad stadsdelsdirektör

Kristina Ström
Medicinskt ansvarig
sjuksköterska

Sammanfattning

I syfte att säkerställa hälso- och sjukvården på Solberga och Kristallgårdens vård- och omsorgsboenden samt Älvsjö servicehus följer medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) årligen upp utvalda hälso- och sjukvårdsindikatorer inom vissa områden.

Verksamheterna uppvisar överlag ett bättre resultat än förra året. Det finns dock vissa förbättringsmöjligheter av varierande grad för respektive verksamhet. För att säkerställa att riskbedömningar/bedömningar görs för majoriteten av patienterna bör verksamheterna i första hand utveckla och förbättra sin egenkontroll.

Sammanfattningsvis visar resultatet av uppföljningen att verksamheterna har goda förutsättningar att erbjuda och bedriva en god och säker hälso- och sjukvård utifrån de områden som följts upp. Nästa uppföljning och redovisning av hälso- och sjukvårdsindikatorerna görs 2019.

Bakgrund

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska kvaliteten i verksamhet inom hälso- sjukvård systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Verksamheterna har ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2011:9). Ledningssystemet säkerställer bland annat att det finns rutiner för regelbunden uppföljning och redovisning av verksamhetens resultat.

Uppföljning av hälso- och sjukvårdsindikatorerna ska ses som ett komplement till de mallar som redan idag används vid uppföljning av särskilda boenden. Indikatorerna används vid uppföljning i vård- och omsorgsboenden med heldygnsomsorg och servicehus som drivs i egen regi eller på entreprenad och revideras vid behov.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) har enligt hälso- och sjukvårdslagen ett ansvar för kvalitet och patientsäkerhet på Solberga vård- och omsorgsboende och Älvsjö servicehus. Kristallgårdens vård- och omsorgsboende drivs på entreprenad och har ”egen” MAS enligt avtal.

Genom att årligen följa upp hälso- och sjukvårdsindikatorer kan resultat jämföras, dels över tid, dels mellan olika verksamheter och bidra till att kvaliteten utvecklas.

Ärendet

Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) följer årligen upp indikatorer inom utvalda hälso- och sjukvårdsområden. De verksamheter som ingår i redovisningen är Solberga och Kristallgårdens vård- och omsorgsboenden samt Älvsjö servicehus.

Uppföljningen avser mätperioden 1 januari 2017 till och med 31 december 2017 och omfattar följande hälso- och sjukvårdsområden:

- ADL-funktioner¹,
- fall,
- funktionsbedömning,
- inkontinens,
- malnutrition/undernäring och munhälsa,
- trycksår,

¹ ADL- Aktiviteter i det dagliga livet, det vill säga saker som vi dagligen gör som att äta, tvätta och klä oss.

- vårdinfektion, och
- avlidna i boendet och på annan plats

Förutom indikatorerna ovan redovisas även antal fall, andel fall som lett till fraktur och andel patienter med trycksår som uppkommit i verksamheten. Inom området inkontinens ingår även redovisning av andel patienter med inkontinens, andel med individuellt förskrivna inkontinenshjälpmedel och andel med kvarliggande urinkateter via urinröret (KAD).

Uppgifterna om hälso- och sjukvårdsindikatorerna är dels inrapporterade från respektive verksamhet, dels hämtade ur Stockholms stads digitala verksamhetssystem Vodok. Beräkningsunderlaget utgörs av antalet pågående journaler per verksamhet för mätperioden.

Solberga vård- och omsorgsboende drivs i kommunal regi och har 99 platser heldygnsvård för personer med demenssjukdom. Under året har i genomsnitt i genomsnitt 90 procent av platserna varit belagda. Alla boende är i behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från sjuksköterska, arbetsterapeut och/eller sjukgymnast/fysioterapeut.

Verksamheten har även platser för korttidsvård för personer med demenssjukdom. På grund av att det har varit svårt att belägga platserna har antalet platser minskat från 8 till 5 från och med juni 2017. Korttidsvården omfattas inte av uppföljningen och ingår inte i redovisningen.

För första gången har en mätning av genus- och åldersfördelning gjorts. Mätningen visar att andelen kvinnor på Solberga uppgår till 69 procent och andelen män till 31 procent. Alla patienter är 65 år eller äldre.

Kristallgårdens vård- och omsorgsboende drivs på entreprenad av Vardaga Äldreomsorg AB och har somatisk inriktning. Alla boende är i behov av hälso- och sjukvårdsinsatser från sjuksköterska, arbetsterapeut och/eller sjukgymnast/fysioterapeut.

Verksamheten hade i början av året 48 platser heldygnsvård och 5 platser korttidsvård. Med anledning av att det har varit svårt att belägga platserna för heldygnsvård har verksamheten minskat platserna till 40 från och med juli 2017. Platserna för korttidsvård omfattas inte av uppföljningen och ingår inte i redovisningen.

På Kristallgården uppgår andelen kvinnor till 69 procent och andelen män till 31 procent. Alla patienter är 65 år eller äldre.

Älvsjö servicehus drivs i kommunal regi och har totalt 59 lägenheter. Under året har 90 procent av platserna varit belagda. Alla boende är i behov av någon form av hälso- och sjukvårdsinsats, från sjuksköterska, arbetsterapeut och/eller fysioterapeut/sjukgymnast. Insatserna och omfattningen av insatserna är av varierande grad, från enklare till mer avancerade insatser.

På servicehuset uppgår andelen kvinnor till 54 procent och andelen män till 46 procent. 96 procent av patienterna är 65 år eller äldre.

MAS gör en sammanställning av hälso- och sjukvårdsindikatorerna som redovisas till stadsdelsnämnden en gång per år. Sammanställningen återkopplas till verksamhetscheferna på Solberga vård- och omsorgsboende och Älvsjö servicehus samt till verksamhetschef och MAS på Kristallgården.

Under varje rubrik finns en kortfattad beskrivning av indikatorn. Därefter redovisas resultatet från varje verksamhet för sig i en tabell med tidigare års resultat för jämförelse. Vissa indikatorer följdes upp för första gången 2014. Dessa indikatorer är markerade med en asterisk i rubriken till respektive tabell.

ADL-funktioner

Andel patienter med aktuell ADL-bedömning utförd med bedömningsinstrumentet Sunnås ADL-index redovisas. Bedömningen görs av arbetsterapeut och registreras minst en gång per år och patient.

Andel patienter med ADL-bedömning

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	19 %	91 %	29 %	37 %	75 %
Kristallgården	96 %	83 %	89 %	78 %	93 %
Älvsjö s-hus	18 %	23 %	17 %	10 %	12 %

Fall

Andel patienter med aktuell fallriskbedömning utförd med bedömningsinstrumentet Downton fallriskindex (DFRI), antal fall och andelen fall som lett till fraktur redovisas. Riskbedömningen registreras minst en gång per år och patient.

Syftet med riskbedömningen är att identifiera patienter med ökad fallrisk för att, om möjligt förhindra att patienten faller och drabbas av eller riskerar att drabbas av fraktur.

Andel patienter med fallriskbedömning

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	85 %	96 %	89 %	95 %	87 %
Kristallgården	96 %	83 %	89 %	78 %	98 %
Älvsjö s-hus	18 %	67 %	66 %	95 %	60 %

Antal fall

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	76	132	175	193	167
Kristallgården	89	38	39	35	58
Älvsjö s-hus	117	74	67	118	107

Andel fall som lett till fraktur

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	7 %	11 %	7 %	6 %	3 %
Kristallgården	3 %	18 %	18 %	29 %	0 %
Älvsjö s-hus	3 %	8 %	4 %	6 %	0 %

Funktionsbedömning

Andel patienter med funktionsbedömning redovisas. Med funktionsbedömning avses bedömning av förflyttningsförmåga och rörelsefunktioner. Bedömningen görs av fysioterapeut/sjukgymnast och registreras minst en gång per år och patient.

Andel patienter med funktionsbedömning*

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	-	76 %	91 %	95 %	66 %
Kristallgården	-	67 %	96 %	100 %	100 %
Älvsjö s-hus	-	33 %	53 %	53 %	82 %

*Ny indikator från och med 2014

Inkontinens

Patienter med nytillkomna symtom på blåsdysfunktion/inkontinens ska utredas och inkontinenshjälpmedel ska förskrivas individuellt. För patienter vars inkontinens är utredd av annan vårdgivare, till exempel primärvårdens distriktssköterska ska en årlig uppföljning av förskrivna inkontinenshjälpmedel göras med fastställt bedömningsinstrument.

Andel patienter som är inkontinenta, andel patienter med inkontinensutredning/uppföljning av förskrivna inkontinenshjälpmedel redovisas.

Andel patienter med individuellt förskrivna inkontinenshjälpmedel och andel patienter med kvarliggande kateter via urinröret (KAD) redovisas också.

Andel patienter med inkontinens*

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	-	78 %	77 %	81 %	78 %
Kristallgården	-	74 %	80 %	84 %	88 %
Älvsjö s-hus	-	40 %	23 %	47 %	46 %

**Ny indikator från och med 2014*

Andel patienter med inkontinensutredning/uppföljning av förskrivna inkontinenshjälpmedel

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	0 %	0 %	0 %	69 %	83 %
Kristallgården	15 %	31 %	0 %	0 %	93 %
Älvsjö s-hus	0 %	0 %	0 %	0 %	49 %

Andel patienter med individuellt förskrivna inkontinenshjälpmedel*

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	-	77 %	80 %	100 %	83 %
Kristallgården	-	100 %	100 %	100 %	100 %
Älvsjö s-hus	-	89 %	100 %	81 %	75 %

**Ny indikator från och med 2014*

Andel patienter med kvarliggande kateter via urinblåsan (KAD)*

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	-	6 %	8 %	3 %	5 %
Kristallgården	-	19 %	11 %	24 %	23 %
Älvsjö s-hus	-	11 %	11 %	8 %	7 %

**Ny indikator från och med 2014*

Malnutrition/undernäring och munhälsa

Andel patienter med aktuell riskbedömning för malnutrition/undernäring med bedömningsinstrumentet MNA (Mini Nutritional Assessment) redovisas. Riskbedömningen registreras minst en gång per år och patient. Syftet är att identifiera patienter med ökad risk för malnutrition/undernäring för att, om möjligt vidta åtgärder för att förhindra att malnutrition uppstår.

God munhälsa är viktig för patientens möjligheter att äta och dricka och därigenom minska risken för undernäring.

Bedömning av munhälsa med bedömningsinstrumentet ROAG (Revised Oral Assessment Guide) redovisas. Bedömningen registreras minst en gång per år och patient.

Andel patienter med riskbedömning för malnutrition/undernäring

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	68 %	96 %	87 %	90 %	83 %
Kristallgården	96 %	83 %	76 %	78 %	98 %
Älvsjö s-hus	18 %	37 %	34 %	93 %	58 %

Andel patienter med bedömning av munhälsa

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	-	32 %	23 %	43 %	54 %
Kristallgården	-	80 %	41 %	22 %	85 %
Älvsjö s-hus	-	0 %	0 %	90 %	51 %

**Ny indikator från och med 2014*

Trycksår

Andel patienter med aktuell riskbedömning för trycksår utförd med bedömningsinstrumentet Modifierad Norton och andel patienter med trycksår redovisas. Riskbedömningen registreras minst en gång per år och patient. Syftet med riskbedömningen är att identifiera patienter med ökad risk för trycksår för att, om möjligt förhindra att trycksår uppkommer i verksamheten.

Alla trycksår registreras och rapporteras oavsett om de uppkommit i verksamheten eller på annan plats, till exempel sjukhus. Endast andelen patienter med trycksår som uppkommit i verksamheten redovisas.

Andel patienter med riskbedömning för trycksår

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	85 %	95 %	85 %	90 %	85 %
Kristallgården	96 %	83 %	89 %	78 %	98 %
Älvsjö s-hus	11 %	42 %	41 %	96 %	60 %

Andel patienter med trycksår som uppkommit i verksamheten

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	3 %	1 %	1 %	1 %	2 %
Kristallgården	14 %	5 %	2 %	2 %	3 %
Älvsjö s-hus	2 %	0 %	2 %	2 %	3 %

Vårdinfektion

Förekomsten av infektioner orsakade av antibiotikaresistenta bakterier, till exempel MRSA (penicillinresistenta stafylokokker) är ett växande problem i samhället. Antibiotikaresistenta bakterier påträffas även hos personer inom äldreomsorgens särskilda boenden. En av orsakerna till den ökande resistensutvecklingen är en överförskrivning av antibiotika. Det är därför av stor vikt att verksamheterna följer förekomsten av antibiotikabehandlade infektioner tillsammans med ansvarig läkarverksamhet för att, om möjligt, kunna minska förskrivningen av antibiotika.

Andelen patienter med kända antibiotikaresistenta infektioner är fortsatt mycket låg i verksamheterna.

Avlidna i boendet och på annan plats

Antalet avlidna i verksamheten/boendet eller på annan plats, vanligtvis sjukhus är inte en hälso- och sjukvårdsindikator men ger nämnden som vårdgivare en bild av omsättningen av patienter i verksamheterna.

Antal avlidna i boendet/på sjukhus*

Verksamhet	2013	2014	2015	2016	2017
Solberga	-	34/4	38/7	33/3	41/8
Kristallgården	-	28/10	25/5	23/7	9/5
Älvsjö s-hus	-	5/6	11/2	10/6	7/3

**Ny indikator från och med 2014*

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av medicinskt ansvarig sjuksköterska. Någon bedömning har inte gjorts ur ett jämställdhetsperspektiv då det inte var relevant för uppföljningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att Solberga och Kristallgårdens vård- och omsorgsboenden samt Älvsjö servicehus överlag har goda förutsättningar att erbjuda och bedriva en god hälso- och sjukvård för patienterna utifrån resultatet av uppföljningen av hälso- och sjukvårdsindikatorerna.

Solberga och Kristallgården är boenden med heldygnsomsorg, vilket innebär att patienterna generellt har ett större behov av hälso- och sjukvårdsinsatser dygnet runt.

På Älvsjö servicehuset varierar behovet och omfattningen av hälso- och sjukvårdsinsatser från enklare till mer avancerade insatser, vilket gör det svårt att jämföra resultatet med Solberga och Kristallgården.

Förvaltningen kan konstatera att verksamheterna i sin helhet uppvisar bättre resultat än förra året inom hela eller delar av vissa hälso- och sjukvårdsområden, framför allt uppföljning av inkontinens och ADL- bedömning med fastställda bedömningsinstrument. Verksamheterna uppvisar överlag goda resultat vad gäller andelen gjorda riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår.

Flertalet patienter på Solberga har aktuella riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår. Uppföljningen visar att 49 patienter har avlidit under året. Detta innebär att många patienter vårdats i livets slutskede och det har därmed inte varit aktuellt att göra riskbedömningar.

I stort sett alla patienter på Kristallgården har aktuella riskbedömningar, vilket är en förbättring i jämförelse med förra året. På Älvsjö servicehus har riskbedömningar gjorts för två tredjedelar av patienterna, vilket troligtvis är relevant med tanke på att det inte är ett boende med heldygnsomsorg.

Förvaltningen kan konstatera att det endast uppkommer ett fåtal trycksår i verksamheterna, vilket visar att verksamheterna har ett gott trycksårsförebyggande arbetssätt.

Förvaltningen ser också att det inträffar många fall i verksamheterna och några av dessa fall leder till fraktur. För patienten är en fraktur en allvarlig skada som kan påverka patienten både fysiskt och psykiskt, till exempel med smärta, gångsvårigheter och rädsla för att falla igen. Verksamheterna arbetar för att, om möjligt, förebygga att patienten faller och drabbas av eller riskerar att drabbas av fraktur.

En god munhälsa är viktig för patientens möjligheter att äta och dricka och därmed minska risken för undernäring. Det är därför viktigt att i samband med inflyttning göra en bedömning av patientens munhälsa för att kunna åtgärda eventuella problem så snart som möjligt.

På Solberga har bedömning av munhälsa gjorts för drygt hälften av patienterna, vilket är en förbättring i jämförelse med tidigare år.

Det kan dock vara mycket svårt att få en person med demenssjukdom att medverka vid en bedömning av munhälsa. Förvaltningen menar därför att Solberga ska fortsätta göra så många bedömningar som möjligt, även om bedömningen inte alltid görs i samband med inflyttning.

På Kristallgården har bedömning av munhälsa gjorts för flertalet patienter, vilket är en klar förbättring i jämförelse med förra året. På Älvsjö servicehus har bedömning av munhälsa gjorts för hälften av patienterna, vilket är ett sämre resultat än förra året och kan bero på att fler patienter tackat nej till erbjudandet om bedömning.

Uppföljningen visar glädjande nog att verksamheterna uppvisar goda resultat inom området inkontinens, vilket är en klar förbättring i jämförelse med tidigare år. Flertalet patienter med inkontinens har individuellt förskrivna inkontinenshjälpmedel.

På Solberga och Kristallgården har uppföljning av inkontinensutredning gjorts med bedömningsinstrument för flertalet patienter med individuellt förskrivna inkontinenshjälpmedel. På Älvsjö servicehus uppföljning gjorts för hälften av patienterna, vilket är en markant förbättring sedan förra året.

Förvaltningen kan även se att det finns förbättringsmöjligheter inom vissa hälso- och sjukvårdsområden. Servicehuset bör kunna göra fler ADL- bedömningar och Solberga fler funktionsbedömningar.

Sammanfattningsvis är förvaltningens bedömning att verksamheterna i första hand måste utveckla och förbättra sin egenkontroll under 2019 för att säkerställa att riskbedömningar/bedömningar görs med fastställda bedömningsinstrument för flertalet patienter.

Rapporten lämnas till respektive verksamhetschef på Solberga vård- och omsorgsboende och Älvsjö servicehus samt till Kristallgårdens verksamhetschef och medicinskt ansvariga sjuksköterska för åtgärder. Nästa uppföljning och redovisning av hälso- och sjukvårdsindikatorerna görs 2019.